

[Robert Christensen.]

amtet med, synes jeg er noget svage. Jeg mener tværtimod, der er gode argumenter for, at amtet kommer med. Nu skal jeg ikke komme med dem her, de kan komme i udvalget, men bare nævne ganske kort, at der i Maribo amt er en direkte nedgang i antallet af indbyggere — så vidt jeg ved, den næststørste i noget amt i Danmark — og at alle de prognoser, vi har, viser, at nedgangen vil fortsætte på grund af bortvandringen fra amtet. Jeg kan i den forbindelse sige til handelsministeren, at det kan vel være en tvivlsom fordel for et amt at være sådan beliggende, at dets arbejdskraft kan beskæftiges på Sjælland og i nærheden af København, for vi ved jo alle, at før eller senere flytter arbejdskraften bopæl.

Der har været en nedgang i antallet af landbrug på 25 pct., den største i landet. Industrien har haft den næstlaveste stigning i beskæftigelsen i amterne. Det er nævnt, at ledigheden ikke er særlig stor; den ligger dog over landsgennemsnittet. Men når den ikke er større, skyldes det netop, at mange beskæftiges uden for amtet, og jeg har nævnt, at det er en stakket frist, inden disse arbejdere flytter væk.

I Maribo amt har vi et lokalt egnsudviklingsudvalg, og vi har et erhvervsråd, som gør et stort arbejde for at trække nye arbejdspladser til amtet, men det har været svært i konkurrence med det sjællandske og københavnske område. Hvis vi nu bliver forskelsbehandlet, bliver det endnu sværere, for hvis en virksomhed ønsker at flytte ud, vil det nu være en større fordel for den at flytte ud til et andet område end til Maribo amt. Det er grunden til, at jeg har ønsket at sige disse ord i dag, og jeg vil gerne tilføje, at jeg må beklage det, hvis ikke resultatet af udvalgsarbejdet bliver, at loven kommer til at gælde de hidtidige egnsudviklingsområder og dermed også Maribo amt.

Kofoed: Må jeg først udtrykke min glæde over det initiativ, regeringen har vist ved fremsættelse af dette lovforslag.

Bornholm har jo ikke tidligere været blandt de såkaldt fattige egne af riget. Dens fordel har bestået i den udmærkede mulighed for at udnytte havet som en billig transportvej. De relativt gode mulig-

heder for landbruget gav også øen et virkeligt økonomisk opsving under de gunstige konjunkturer for landbruget fra 1880erne og helt op til slutningen af 1950erne. Derimod fik Bornholm aldrig del i den industrielle udviklings opsving. Mens man i andre egne af landet har haft den fordel, at afvandringen fra landbruget har været modsvaret af øget indsats i den industrielle produktion og servicefag i amtet, har dette ikke været muligt på Bornholm. Her er arbejdskraften også vandret bort fra landbruget, men den er ikke blevet opsuget af industrien. Der har været rationalisering både inden for landbruget og industrien, og det overskud af arbejdskraft, der dermed er blevet, er gået til det sjællandske område og ikke kommet Bornholm til del. Det er derfor, Bornholms befolkningsantal er stagnerende, og det er også derfor, vi desværre måske i år allerede må se en vis tilbagegang for første gang. Ser vi på aldersfordelingen, viser det sig, at antallet af pensionister og skolebørn procentvis stiger stærkt i forhold til den øvrige befolkning. Der bliver altså færre til at producere og flere at forsørge. På Bornholm er vi bekymret for denne udvikling. Endelig viser vore skattepligtige indkomster, at de hører til de laveste i landet.

Jeg mener derfor, at de fremsatte lovforslag betyder et fremskridt; de giver os mulighed for direkte tilskud samt for investeringsfradrag, og det skulle give mulighed for at tiltrække i hvert fald en del af den risikovillige kapital til øen.

Jeg vil dog gøre opmærksom på nogle ting, der forhåbentlig giver indtryk af, at vi har specielle forhold, som ikke kan løses ad disse kanaler alene. For det første er der øens beliggenhed i Østersøen, der gør, at alt skal sejles til og fra, hvis det ikke gælder produkter, hvortil råstoffet findes på stedet. Vor beliggenhed forandrer sig ikke, men den tekniske udvikling forandrer hastigt de konsekvenser, som vort areal og vor beliggenhed medfører. Vi kan ikke blive større, og vi kan ikke flytte øen. For det andet: transportproblemerne er vore værste ulemper, idet vi ikke i samme grad som andre får andel i de fordele, som statens investeringer i veje, broer og andre trafikfaciliteter medfører. Konsekvensen burde måske være, at man for at opnå en